

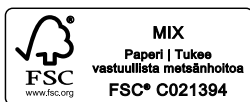
KOSMOS

MINUN TYÖNI OLGA RAVN

MINUN TYÖNI OLGA RAVN

SUOMENTANUT OUTI MENNA

*KOSMOS

Alkuteos: *Mit arbejde*
Copyright © Olga Ravn 2020
Gyldendal

Suomenkielinen laitos © Outi Menna ja Kustannusyhtiö Kosmos 2024

Kannen suunnittelu: Laura Silke

ISBN 978-952-352-293-0

***KOSMOS**

Painettu EU:ssa.

ENSIMMÄINEN ALOITUS

Kuka tämän kirjan on kirjoittanut?

Minä tietenkin.

Vaikka mielelläni todistaisin, etten ole.

Kuvitellaan hetki, että tämän onkin kirjoittanut joku muu. Joku toinen nainen, ihan erilainen kuin minä. Kutsutaan häntä Annaksi. Sovitaan, että sain paperilla Annalta kaiken mitä kirjassa lukee. Ja sovitaan, että Anna antoi minulle tehtäväksi järjestää paperit. Ja sovitaan, että olen kaikki Annalta saadut sivut luettuani joutunut joinakin öinä ahneuden ja hysterialaan valtaan enkä halua kenenkään muun lukevan Annan tekstejä. En halua kenenkään muun kuin minun tuntevan häntä.

Kuukausia yritin saada tolkkua Annan papereista, ja sinä aikana tunsin useaan otteeseen jotain, mitä en osaa kuvailla muuksi kuin eläimelliseksi vaistoksi, syväksi intuitioksi, joka sai minut säntäämään pois työpöytäni äärestä ajatellen vain, etteivät Annan paperit sovellu luettaviksi muille kuin raskaana oleville ja pienten lasten äideille.

Ja joka kerta jouduin istumaan takaisin pöydän ääreen äimistyneenä ja häkeltyneenä omasta hölmöydestäni. Mutta voin sanoa, että tämä mikroskooppinen harha valtasi mieleni toistuvasti.

Kenties ajattelin, että rajattu lukijakunta suojelisi Annaa ja auttaisi säilyttämään hänen kokemuksensa salaisuutena.

Nämä paperit, jotka hän antoi huolehdyttäväkseni – niiden lukeminen on tuntunut siltä kuin pitäisin hallussani luottamuksellisia tietoja.

Suurin haasteeni tässä työssä on ollut hahmottaa Annan suhdetta aikaan. Hän ei tunnu noudattavan minkäänlaista kronologiaa, enkä lainkaan ymmärrä, miten tapahtumat, joista hän kirjoittaa, sijoittuvat ajallisesti. Kun hän antoi paperit minulle, ne olivat paksussa pinossa sikin sokin. Muistiinpanoissa peräkkäisten tapahtumien välillä saattoi olla monta vuotta, ikään kuin hän olisi yhtäkkiä löytänyt väylän toiselle aikatasolle ja tehnyt sille tilaa tekstin lomaan.

Samaan aikaan hän tuntuu muiden tuoreiden äitien tavoin suhteuttavan ajankulun miltei sairaalloisen tarkasti lapsen kehitykseen. Monesti hän mainitsee otsikossa lapsen iän, joskus jopa päivän tarkkuudella, vaikkei teksti muuten välttämättä liity lapseen mitenkään.

Tätä minulle hyvin läpinäkyvää aikahyppelyä korosti hiljattain eräs outo tapahtuma.

Löysin Annan päiväkirjan raskausajalta. En pysty selittämään syytä, mutta jokin hento aavistus sai minut sijoittamaan päiväkirjamerkinnät tekstin myöhempään vaiheeseen sen sijaan, että olisin aloittanut niillä, mikä olisi saattanut tuntua loogiselta.

Mahdollisesti ratkaisu heijasti omaa kokemustani, sillä päiväkirja löytyi viimeisenä, kun olimme valmistautumassa viettämään esikoisemme neljävuotissyntymäpäivää ja siirsimme seinän vieressä olevaa mustaa lipastoa, jonka takaa putosi sininen vihko. Juuri saman lipaston päällä olin säilyttänyt Annan papereita käydessäni niitä läpi, kun olin saanut ne. (Jälkeenpäin pakkasin paperit kolmeen laatikkoon ja vein ne työhuoneeseeni. Vasta löydettyäni viimeisen vihkosen sain äkillisen tarmonpuuskan, tulin järkiini ja aloin järjestää papereita siinä toivossa, että muutkin voisivat lukea niitä.)

Raskauspäiväkirja oli varmaan luiskahtanut lipaston ja seinän väliin, kun olin ottanut papereita pinosta, enkä niin ollen pysty sanomaan, oliko Anna pannut sen päällimmäiseksi vai ajallisesti sattumanvaraiseen paikkaan pinon keskelle, kuten epäilen.

Raskauden sijoittaminen ikään kuin komposition keskipisteeksi oli ensimmäinen kohta, jossa itse poikkesin kronologiasta, ja sen jälkeen aikajatkumon rikkominen tuntui helpolta tai ainakin helpommalta.

TOINEN ALOITUS

Tämän kirjan alussa lapsi oli kuuden päivän ikäinen ja minun mieleni oli täyttänyt pimeys.

Olen yrittänyt järjestellä eri osat sen pohjalta, missä järjestyksessä arvelisin kirjoittaneeni ne.

Minulla ei ole muistikuvaa siitä, että olisin kirjoittanut mitään.

Kuluneiden vuosien aikana olen löytänyt aina vain lisää kirjoitettuja sivuja.

Ellen tunnista omaa käsialaani, voisin luulla niitä jonkun vieraan ihmisen kirjoittamiksi.

Käsin kirjoitetut sivut, tietokoneelleni tallennetut tiedostot, itselleni lähetetyt sähköpostiviestit ja puhelimeeni tehdyt muistiinpanot muodostivat niin valtavan materiaalin runsauden (jonka kirjoittamisesta minulla ei jälleen kerran ole minkäänlaista muistikuvaa), että kun olin kirjoittanut kaiken puhtaaksi ja näin lopullisen, pökerryttävän sivumäärän, minut valtasi tunne, jolle en keksi muuta nimeä kuin kauhu.

”Raskauspäiväkirja”-niminen osio, koirankorville kulunut sininen luentovihko, ilmestyi esiin kaksi viikkoa sitten, kun kiskoimme Akselin kanssa lipaston irti seinästä ennen lastenkutsuja tehdäksemme tilaa ongintaleikille.

Papereiden ja dokumenttien kerääminen ja järjestäminen on ensisijaisesti ollut yritys palauttaa mieleeni kolme elinvuotta, jotka ovat kadonneet muististani ja joihin lukijoiden tavoin pääsen käsiksi ainoastaan tekstini kautta.

Jollain tavalla minusta tuntuu, että syy, miksi olen nyt vihdoin kyennyt saattamaan työn loppuun, on se, että olen taas raskaana.

Koen vahvasti palanneeni odottavaan olotilaan vähän kuin aikamatkustaja; ikään kuin voisin syöksyä sukkulalla edestakaisin aikakerrosten läpi.

Viikon kuluttua tulee täyteen raskauden ensimmäinen kolmannes.

Pelkään sen olevan vain illuusiota, mutta uskon, että toisen lapseni tuleva synnytys on valanut minuun voimaa uppoutua psyykkiseen kriisiin, jonka koin esikoiseni odotuksen ja syntyvän myötä, ja selviytyä ulos siitä.

Kaikista tämän romaanin osista ne, joissa joku (minä itse?) kertoo minun nimisestäni naisesta, tuntuvat häiritsevimmiltä. Ikään kuin noina vuosina olisi ollut läsnä jokin ulkopuolinen taho, joka tarkkaili minua herkeämättä ja piti kirjaa. Joku, jonka silmissä olin hysteerinen naisolento. Ja saatan edelleen näitä katkelmia lukiessani tuntea, miten käsi tarttuu minua niskasta ja painaa päätäni alaspäin. Ikään kuin kaapistani olisi yön pimeydessä astunut ulos toinen hahmo, jonka käsialaa tekstit ovat.

KOLMAS ALOITUS

Aika: 2010-luvun jälkimmäinen puolisko / Raskausaika

Paikka: Kööpenhamina ja Tukholma / Imetyspimeys

Henkilöt

Anna: Raskaana oleva 28-vuotias nainen. Kirjailija, myöhemmin äiti. Tanskalainen.

Aksel: 30-vuotias mies. Lapsen isä. Dramaturgi. Ruotsalainen.

Lapsi: Jonka nimen pidämme salassa yksityisyyden suojaamiseksi. Syntynyt 2016.

Lisäksi: Joukko terveydenhuoltoalan ammattilaisia (sairaanhoitajia, kättilöitä, lääkäreitä, psykologeja ja terapeutteja jne.)

Lapsen isoäidit, jotka mainitaan ohimennen.

Psykiatrisia potilaita, muita julkisissa tiloissa ja sairaaloissa oleivia ihmisiä, sekä tietenkin kertoja.

NELJÄS ALOITUS

Tarkemmin mietittynä kaikki hänen ongelmansa olivat lähtöisin paskamaisesta kätilöstä synnytysvalmennuksessa.

Pöydän ääressä istui raskaana olevia naisia miestensä kanssa. Kaikki olivat pariskuntia, suurin osa vähän vanhempia kuin Anna ja Aksel. Se oli heteroin huone, jossa hän oli koskaan ollut.

Kätilöllä oli yllään kiiltävä sininen paitamekko ja kaulassaan pitkä kultaketju. Ahdistus sai Annan kohdun supistelevaan.

”Onko kaikki hyvin?” kätilö kysyi.

”Supistelee vähän”, Anna sanoi, hän hikoili.

”Huomaan sen. Haluatko levätä hetken?”

Kätilö osoitti tutkimuspöytää häpyliitosten löystymistä esittelevän julisteen alla.

Mahaa kiristi. Se kovettui aina supistuksen tullessa. Annaa huimasi ja hänellä oli kuuma ja huono olo, ja lantioon ja niskaan sattui. Hän ei tiennyt, mikä johtui supistuksista ja mikä ahdistuksesta. Ehkä ne olivat sama asia?

Kätilö jatkoi esitelmointiään, hän puhui hengittämisestä. Aksel istui yksin pöydän ääressä ja seurasi keskittyneesti. Anna näki hänen tekevän muistiinpanoja.

Kaikki pariskunnat vaikuttivat kolmekymppisiltä ja heillä oli elämä raiteillaan ja talousasiat kunnossa, heillä oli vakituinen työpaikka ja monilla oma auto ja arvokkaita designesineitä ja -kalusteita kodeissaan, ja he olivat vaalineet vauvahaaveitaan vuosikaudet, minkä lisäksi Anna pani merkille, että kaikki huoneessa istuvat pariskunnat hieroivat seteleitä naamaansa, he hinkkasivat niillä kasvojaan ja ostivat kaikkia luonnollisesti värjättyjä sataprosenttisen luomupuuvillaisia kangasvaippoja mitä vain suinkin keksivät, ja he ostivat kantoreppuja ja lam-

paantaljoja ja raakakumista tehtyjä tutteja. Ja he ostivat Konges Sløjdistä huovutettuja pilviä riippumaan vauvansänkyjen päälle, ja he ostivat raskausarpien ehkäisyyn tarkoitettuja aromaattisia öljyjä pehmittääkseen välilihaa etukäteen, ja he ostivat musliinipuu villaisia imetyssuojia, ja he ostivat testeissä parhaiksi valittuja turvaistuimia, ja he ostivat isoja, valtavia, jättimäisiä arkkumaisia hökötyksiä: lastenvaunuja.

Yhtäkkiä Anna ymmärsi omaa äitiään paremmin kuin koskaan ennen. Kättilö sanoi: ”Teidän miesten ei pidä olettaa, että ruoka odottaa entiseen malliin pöydässä, kun tullette töistä kotiin sen jälkeen, kun vauva on syntynyt. Vastasyntyneen hoitaminen on nimittäin kovaa työtä. Paljonko aikaa arvelette imetykseen kuluvan vuorokaudessa? Onko veikkauksia?”

”Tunti?” yksi miehistä vastasi hymyillen epävarmasti.

”Ei!” kättilö miltei huusi voitonriemua tihkuvalla äänellä. ”Mitä sinä veikkaisit?” Hän oli kääntynyt Akselin puoleen.

”Kahdeksan tuntia?”

”No, se meni oikein”, kättilö totesi silminnähden pettyneenä, kun Aksel tiesi vastauksen. ”Eli kokonainen työpäivä.”

”Onko sinulla lapsia?” yksi raskaana olevista naisista kysyi.

”Ei”, kättilö sanoi ja klikkasi takanaan olevalle seinälle Power-Point-dian, jolla oli kauhua herättävä otsikko: *Synnytyksen jälkeinen seksi*.

”Synnytyksen jälkeinen seksi!” hän huusi. ”Ei kannata pelästyä, jos harrastatte seksiä ensimmäisen kerran vasta 6–8 kuukautta synnytyksen jälkeen.” Seuraava dia. Kuvallista viestintää. Annan mieliala lässähti.

Piirustus punapartaisesta, Retu Kivisen tyyliin pukeutuneesta miehestä palmusaarella. Miehen vieressä möllötti taskurapu silmät ammoltaan ja suu leveässä hymyssä (ravunhymy? Ravun suu?). Dian vastakkaisessa reunassa toinen saari, jolla seisoi polkkatukkainen nainen pidellen sylissään vaaleanpunaista sydäntä, niin isoa, että hän miltei hukkui sen taakse. Hänen kasvoilleen oli piirretty lauhkea, anteeksipyyttävä hymy. Miehen

ja naisen väliin oli leikattu kuva Golden Gate Bridgestä. Mies ja nainen. Kaksi saarta – jotka sanfranciscolainen silta yhdisti toisiinsa.

Kätilö sanoi: ”On tärkeää, että te naiset kuuntelette itseänne ja omaa kehoanne ettekä tee mitään, mikä ei tunnu hyvältä. Miehillä sanoisin vain, että olkaa kärsivällisiä. Äiti saa usein tyydytettyä fyysisen läheisyydentarpeensa olemalla vauvan kanssa. Mutta te voitte toki yrittää kolkutella muita ovia.”

Seurasi lyhyt hiljaisuus.

”Naapurin oveako?” yksi raskaana olevista naisista kysyi hämmentyneenä.

”Ei, ei”, kätilö pudisti päätään.

”Tarkoitatko... anaaliseksiä?” kuiskasi pieni tyttömäisen hento olento, joka lähestulkoon katosi suuren mahansa taakse niin kuin dian sydäntä pitelevä nainen.

”Useimmiten peräaukko kärsii synnytyksessä yhtä paljon kuin etupuolikin”, kätilö vastasi. ”Tarkoitin vain, että yhdessäoloon on useita muitakin tapoja.”

Kaikki istuivat vaitonaisina ajatellen samaa sanaa: *blowjob*.

”Seuraava dia!” kätilö huusi. ”On täysin normaalia, ettei rakasta lastaan! Miehet, älkää pelätkö, jos rakkaus lasta kohtaan ei syty heti. Saattaa kulua puolikin vuotta ennen kuin tunteet heräävät. Tehän ette ole olleet samalla tavalla läsnä synnytyksessä ja odotuksessa.”

Parasta oli, kun raskauden aikana tapahtui jotain todellisuudessa täysin normaalia, joka kuitenkin vaikutti oikein kuvailtuna ihan hirvittävän kamalalta ihmisistä, jotka eivät tienneet raskaana olemisesta mitään.

Häpyliitosten löystyminen ja iskiassärky, lyhyet sairaalakaksot, hetkittäin koholla oleva verensokeri, ientulehdukset. Moni värähti ja osoitti lasta odottavalle Annalle myötätuntoa ja erityishuomiota ainakin sen hetken, joka häneltä kesti kertoa vastoinikäymisistään. Joskus kipu saattoi olla kovakin, ja raskaana olevia kehoitettiin monesti välttämään kaikenlaista kipulääkitystä, mutta erityishuomio hyvitti kärsimyksen. Anna rakasti muiden ihmisten huomiota, hän janosi aina vain lisää huolenpitoa ja kosketusta. Hän ei saanut myötätunnosta kyllikseen. Myötätunto oli hänelle elinehto. Antakaa sitä minulle, hän ajatteli kuvaillessaan kipuja kollegoilleen, haluan juoda teidän myötätuntoanne kuin mettä, Anna huusi ajatuksissaan.

Oltuaan noin kolme kuukautta raskaana Anna lakkasi nukku-
masta. Hän ei valvonut pissahädän takia tai siksi, että makaami-
nen olisi tuntunut epämukavalta. Hän valvoi siksi, ettei voinut
olla ajattelematta maatessaan sängyssä. Jos Annalta olisi kysytty,
mitä hän ajatteli, hän ei olisi osannut vastata. Hän tiesi vain että
tapa, jolla hänen ajatuksensa pyörivät päässä, piti häntä hereillä.

”Onko akupunktio sinulle tuttu?” hänen kätilönsä oli kysy-
nyt ja vinkannut kätilöstä, joka oli toiminut akupunktiohoita-
jana synnytysosastolla mutta menettänyt työnsä säästötoimen-
piteiden takia.

”Hänellä on vastaanotto Christianshavnissa.”

Kun Anna meni akupunktioon, oli perjantai kolmastoista päivä, mitä Anna ei ollut ajatellut erityisemmin mutta akupunktiohoitaja sitäkin enemmän. Ovi oli lukossa.

”En uskalla pitää ovea auki tällaisena päivänä”, hän sanoi päästettyään Annan sisään. ”Mille Sille”, hän esittäytyi kätellessään Annaa. Hänellä oli pörröisiksi krepatut harmaat hiukset ja isot hopeiset korvarenkaat.

”Anna”, Anna sanoi. ”Olen viikolla 17+4.”

Mille Sille nyökkäsi.

Vastaanotto oli vanhassa ristikkoseinäisessä talossa kanavan päässä, nurmen peittämällä rantatöyräällä. Talon pihalla oli tuulikello, kalju puutarhatonttu ja kuihtuneita kasveja saaveissaan. Huone, johon Anna saapui, oli täynnä kirjahyllyjä, ruukkukasveja, buddhapatsaita ja anatomisia nukkeja, joiden muoviset raajat kiiteltivät. Kahden suuren sohvan suojaksi oli levitetty intialaisia mattoja, ja vastaanottotiskin yläpuolella riippui valtava taulu, joka esitti kruununprinssiä ja kruununprinsessa Marya. Huoneessa haisi oudolta.

”Tule perässä tännepäin”, Mille Sille sanoi ja johdatti Annan vieriseen, pienempään huoneeseen. Anna istuutui tutkimuspöydälle.

”No, minkä takia tulit?”

”En saa nukuttua ja olen levoton”, Anna sanoi. ”Kättilöni suositteli sinua.”

”Kuka sinun kättilösi on?”

”Marianne, Rigshospitaletissa.”

Mille Sille nyökkäsi. ”Hän on hyvä.”

”Niin on.”

”Aloitan tunnustelemalla sinua vähän. Oletko saanut akupunktiohoitoa aiemmin?”

”En”, Anna sanoi. ”Ajattelin, että yritän suhtautua kaikkeen mahdollisimman avoimesti.”

Mille Sille nosti Annan kättä ranteesta kahdella sormella. ”Hm”, hän sanoi kurtistaen kulmiaan.

”Onko sinulla vanha rasisvamma?”

Annaa alkoi saman tien pelottaa.

”Öö... on?”

Täyteen ahdetun, yltäkylläisesti sisustetun vastaanottotilan haju tunkeutui Annan nenään ja täytti hänet.

”Sinussa on liikaa tulta”, Mille Sille sanoi. ”Siksi sinulla on punaiset laikut poskissa.” Annan poskipäitä kuumotti, ja hän hipaisi niitä vaistomaisesti sormenpäillään.

”Se tarkoittaa, että sinussa on liikaa jangia. Tarvitset lisää vettä”, Mille Sille sanoi. ”Olet tukkinut jinin virtauksen sisälläsi. Voisin ehkä aloittaa kuppauksella.”

”Saanko käydä pissalla ensin?”

”Vasemmalle ja toinen ovi.”

Vessassa Anna tuijotti oveen liimattua ryppyistä paperinpalaa. *Ninan ja Martinin synnytyssuunnitelma*, siinä luki.

– *Ei kivunlievitystä*

– *Edetään Ninan rytmillä*

– *Synnytys saa kestää niin kauan kuin se kestää*

– *Toiveissa vesisynnytys*

– *Rebozo*

Mille Sille toimi siis edelleen aktiivisesti kätilönä, Anna ajatteli.

”Aloitin muutamalla kuppauksella, jotta kehosi avautuisi jiniin.”

Anna makasi mahallaan alastomana vyötäröstä ylöspäin, ja Mille Sille asetti hänen selkensä päälle silikonikuppeja, jotka imeytyivät kiinni ihoon. Se teki kipeää. Anna makasi hiirenhiljaa.

”Kauanko olet kärsinyt tästä vaivasta?”

”Ai mistä, raskaana olostako?”

”Kauanko olet ollut levoton?”

”Jaa, no varmaan teinistä asti.”

”Voi sinua raukkaa.”

Anna tunsi olevansa naurettava ja kauhun lamaannuttama, kuin nukke. Olenko hullu? Olenko päästäni vialla, hän ajatteli, kuka on Anna? Oliko hän toivoton tapaus, eikö kukaan voisi pelastaa häntä?

”Anna veden virrata lävitsesi. Ajattele isoja vesimassoja, jotka kuohuvat kehosi läpi”, Mille Sille sanoi. Hän oli irrottanut kupit, pyytänyt Annaa kääntymään ja ruvennut pistelemään neuloilla. Erityisesti yksi neula tuotti ongelmia. Hän veti sen pois Annan kädestä ja työnsi ihon alle uudestaan ja uudestaan. Yritä mennä tähän mukaan, Anna ajatteli ja seurasi tarkkaavaisesti, mihin kohtaan kasvoja, käsiä ja nilkkoja neulat pistettiin.

”Normaalisti panisin neulan tänne”, Mille Sille sanoi ja painoi sormella Annan korvan takaa. ”Mutta se ei käy silloin kun on raskaana.”

”Okei”, Anna sanoi.

”Nyt laitan soimaan rentouttavaa musiikkia, jossa kuuluu kuohuvan veden ääntä.”

”Okei”, Anna sanoi ja makasi liikkumatta tärisevät neulat ihossaan.

”Sitten menen ulos, ja panen kellon tähän sinun kätesi viereen niin voit soittaa sitä, kun olet valmis. Se, kuinka kauan siihen menee, on yksilöllistä. Vähän kuin vessassa käynti: kun on valmis niin on valmis.”

”Okei”, Anna sanoi ja tuijotti kattoon taustallaan Mille Sillen kannettavissa stereoissa soiva aaltojen kohina.

Aluksi se tuntui ihanalta. Huone pyöri silmissä, ja Annalle tuli vähän sellainen olo kuin hän olisi ollut humalassa. Hän ei ollut koskenut alkoholiin sen jälkeen, kun oli tullut raskaaksi. Nyt hänestä tuntui kuin hän olisi kulauttanut jääkylmän oluttuo-

pillisen. Toiseen käteen sattui. Anna taivutti leukaansa varovasti rintaa kohti nähdäkseen pahan neulan. Pistokohdasta oli valunut ohut verinoro. Samassa hänen olonsa muuttui huonommaksi. Hän ei pystynyt liikkumaan. Hän ei uskaltanut soittaa kelloa, koska ei tiennyt, kuinka kauan neulat ihossa tavallisesti maattiin. Ulommasta huoneesta hän kuuli, miten Mille Sille otti vastaan seuraavan asiakkaan. Hänellä ei ollut mitään käsitystä, kauanko aikaa oli kulunut. Stereoissa aaltojen kohina soi toistuvana luuppina. Annan olisi tehnyt mieli nousta ja ravistella ihostaan kaikki neulat, sana rasitusvamma, häntä alkoi heikottaa ikään kuin hän ei olisi syönyt koko päivänä, kurkku turposi ja häntä oksetti, hänen teki mieli huutaa. Nyt hän kuuli Mille Sillen auttavan toista naista lähtemään kotiin, vastaanottotiloissa oli siis vähintäänkin kolmas huone, missä joku toinen nainen oli maannut kaiken aikaa neulat ihossaan. Kuinkahan kauan tässä oli tarkoitus maata? Anna ei kehdannut soittaa kelloa, jottei sitä koettaisi väheksyväksi eleeksi prosessia kohtaan.

Vihdoin ja viimein Mille Sille tuli takaisin huoneeseen. ”Vieläkö sinä makaat siinä?” hän kysyi.

”Joo”, Anna sanoi.

Mille Sille irrotti neulat.

”Sujuiko kaikki hyvin?” hän kysyi.

”Sujui”, Anna vastasi hymyillen. Hän hieroi kättään. ”Mitä kello on?”

”Varttia vaille kaksi.” Hän oli maannut tutkimuspöydällä tunnin.

”Käykö pankkikortti?”

”Käy mainiosti”, Mille Sille vastasi. ”Tulen avaamaan sinulle oven, perjantai kolmastoista päivä on aina sen verran arvaamaton, etten uskalla pitää ovea auki koko ajan.”

Anna kaiveli laukkuaan.

”Lisäksi olen juuri palannut kotiin New Yorkista”, Mille Sille sanoi. ”Jetlag vaivaa yhä hiukan.”

Oliko se anteeksipyyntö? Tiesikö Mille Sille, ettei hoito ollut tehonnut asianmukaisesti? Näkikö sen Annasta, että kokemus oli ollut hänen mielestään ihan hirveä? Ettei hän ollut käsittänyt, miten niin hänessä muka oli liikaa tulta ja liian vähän vettä. Vai oliko Mille Sille sokea ja yritti peittää sen höpöttämällä niitä näitä? Mikä Annassa oli vikana, kun akupunktiolla ei ollut häneen minkäänlaista vaikutusta?

”Montako käyntikertaa hoitoon kuuluu?” Anna kysyi Mille Sillen pidellessä ovea auki.

”Se on yksilöllistä”, kättilö vastasi. ”Katsotaan nyt, miten sinulla menee, autoiko tämä jo vai tarvitsetko enemmän.”

”Okei”, Anna sanoi, ja ovi paukahti kiinni hänen perässään tuulikellojen kilinän säestyksellä.

Anna käveli rantatöyrästä myöten ja ylitti sitten kanavan. Hän oli unohtanut kaulaliinan, ja kaulaa alkoi nopeasti paleltaa, sillä mahan takia hän ei saanut takkia kunnolla kiinni vaan kaulanseutu jäi avoimeksi. Hän istuutui penkille selin Mille Sillen vastaanottotiloihin. Hän soitti Akselille.

”Hei, minä täällä”, Anna sanoi. ”Olen nyt valmis.”

”Miten meni?” Aksel kysyi.

”Äh, en oikein tiedä.”

”Varmaan ihan hyvin.”

”Ainakin se oli kallista.”

”Paljonko käynti maksoi?”

”800.”

Aksel vihelsi.

”Minulla on vähän outo olo”, Anna sanoi.

”Eiköhän se siitä.”

”Soitin vain sanoakseni, että rakastan sinua.”

”Minäkin rakastan sinua.”

”Joskus vain pelkään ulkopuolelle jäämistä, perheen ulkopuolelle ikään kuin, ja nythän sinä olet minun perheeni, tai me yhdessä muodostamme perheen, ja mitä jos jään siinäkin ulkopuoliseksi?”

”Baby, et varmasti jää ulkopuolelle.”

”En, okei.”

”Nähdään, kun tulet kotiin, vai mitä? Niin voit kertoa minulle lisää jännittävstä akupunktioseikkailustasi.”

”Okei”, Anna sanoi. ”Nähdään.”

”Hei hei”, Aksel sanoi.

”Hei hei”, Anna sanoi.

Anna antoi käden ja puhelimen valahtaa syliinsä. Hän katsoi kasaan painuneita ristikkoseinäisiä taloja ja autoja, jotka oli pysäköity kapean mukulakivikadun varteen. Se oli kallista aluetta. Anna itki.

VIIDES ALOITUS

Po, 4I+2

Yhteydenotto osastolle voimistuneiden supistusten takia, alkaneet tänään klo 07.30 ja jatkuneet voimakkaina ja säännöllisinä klo 10:stä eteenpäin, kesto 45 sek.

Klo 12.00

Sydänäänet supistuksen jälkeen 11-12-11.

Siirretään synnytyssaliin.

Kohdunsuu auki 7 cm, sikiön pää on kiinnittynyt lantioon.

Pääsyä ammeeseen toivotaan, ja se tuo jonkin verran helpotusta.

Sydänäänet supistuksen jälkeen 12-12-13.

Potilas kestää supistukset hyvin.

Klo 12.50

WC-käynti, spontaani virtsaus.

Sisätutkimuksessa havaittu spontaania vuotoa, lapsivesi juoksevaa ja vaaleanvihreää, tulkittu ensin kirkkaaksi, minkä seurauksena asennetaan ulkoinen KTG.

4 supistusta 10 min. jaksolla.

Annalla on kovia kipuja.

Kivunlievitykseen annetaan ilokaasua 30 % (N_2O), vaikutus kohtalainen.

Hengittää supistusten aikana ja silloin tällöin maskin läpi.

Klo 13.15

Anestesiologi kutsutaan paikalle Annan toivoessa epiduraalipuudutusta.

Asennetaan IV. Havaittu runsaampaa vaaleanvihreää lapsivesivuotoa. Asennetaan spiraalielektrodi sikiön tarjoutuvaan osaan sydänäänien seuraamiseksi.

4 supistusta 10 min. jaksolla, kesto 45 sek.

Klo 13.35

Anestesiologi kutsutaan uudelleen.

Klo 13.45

Anestesiologi saapuu, epiduraalipuudutus onnistuu toisella kerralla ilman komplikaatioita ja tehoaa hyvin.

Klo 14.15

Epiduraalipuudutuksen teho hyvä.

Anna tärisee, hän saa villasukat jalkaansa ja lämpölampun yläpuolelleen.

Tukkoisuutta kurkussa ja ongelmia nielemisessä. Epiduraalin vaikutusta testataan alkoholiin kastetuilla vanupuikoilla, arvioidaan normaaliksi.

Anna itse arvelee reaktion johtuvan ahdistuksesta, koska hän reagoi usein voimakkaisiin kokemuksiin, ja kivuntunne oli erittäin voimakas.

Anestesiologia konsultoidaan epiduraalipuudutuksen annostuksesta.

Tiputusnopeutta lasketaan 5,0:sta 3,0:aan.

Klo 14.45

Anna syö hieman paahtoleipää.

Vaikuttaa hyväntuuliselta, juttelee seuraavista vaiheista mutta mainitsee myös, että mitään aikarajoja on hankala asettaa.

Synnytyksen jälkeen Anna on täysin hukassa. Hän muuttaa ruotsalaisen puolisonsa Akselin ja lapsen kanssa vieraaseen, lumiseen Tukholmaan, ja pian pari huomaa vajoavansa vanhoihin sukupuolirooleihin, vaikka niin ei pitänyt käydä. Ahdistus uhkaa nielaista tuoreen äidin, joka kuluttaa netissä pakkomielteisesti uutisia ja ostelee uusia vaatteita, joihin hänellä ei ole varaa. Jottei vajoaisi syvemmälle masennukseensa, Anna pakottaa itsensä lukemaan ja kirjoittamaan.

MINUN TYÖNI on romaani siitä, kuinka perusteitaan myöten kaikki muuttuu synnytyksen jälkeen. Teos sekoittaa nerokkaasti fiktiota, esseetä, runoutta, muistelmia ja kirjeitä, joiden kautta muodostuu hätkähdyttävä kuvaus äitiyden, työn, yksilöllisyyden ja kirjallisuuden välisistä suhteista.

OLGA RAVN (s. 1986) on kriitikoiden ylistämä tanskalainen kirjailija ja runoilija. Hän kirjoittaa kirjallisuuskritiikkejä moniin tanskalaisiin medioihin ja luotsaa feminististä performanssiryhmä ja kirjoittajakoulu Hekseskolenia. Kosmos on julkaissut aiemmin kirjailijalta suomeksi romaanin *Alaiset* (suom. Sanna Manninen 2022).

ISBN: 978-952-352-293-0 KIRJASTOLUOKKA: 84.2 KANSI: LAURA SILKE

9 789523 522930